

Sygn. akt: X C 1308/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: Sędzia Jolanta Sikorska

Protokolant: -----

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2020 r. w Toruniu **na posiedzeniu niejawnym** sprawy z powództwa E. S. i K. M. przeciwko Gminie M. T. **o zapłatę;**

I. zasądza od pozwanej Gminy M. T. solidarnie na rzecz powódek E. S. i K. M. kwotę 32.281,44 zł (trzydzieści dwa tysiące dwieście osiemdziesiąt jeden 44 / 100m zł) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2017 do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej solidarnie na rzecz powódek kwotę 5.249,- zł (pięć tysięcy dwieście czterdzieści dziewięć zł) tytułem zwrotu powódkom kosztów postępowania.

X C 1308/20

UZASADNIENIE

Powódki E. S. i K. M. wniosły o zasądzenie do Gminy M. T. kwoty 32.281,44 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2017 do dnia zapłaty tytułem zaniżonej kwoty dotacji oświatowej dla prowadzonego przez nie w T. Przedszkola Niepublicznego (...) za okres od stycznia do grudnia 2016. Jako podstawę roszczenia wskazały art. 90 ust. 2 b ustawy z 7 września 1991 o systemie oświaty. Zaniżenie było w ich ocenie skutkiem wadliwego odliczenia kosztów żywienia wpłacanych przez rodziców dzieci, zamiast należnej kwoty 492,91 zł dotacji na jedno dziecko przedszkole otrzymało dotację w wysokości 468,23 zł. W 2016 do przedszkola R. uczęszczało 1.308 uczniów. Powódki przedstawiły własne wyliczenie kwoty dotacji, którego wynik stanowił treść żądania pozwu. Wniosły o zwrot kosztów procesu.

W sprzeciwie złożonym od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym pozwana Gmina wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu (pismo k. 33 - 36). W istocie sprzeciw po wielokroć powtarzał jeden argument : zdaniem strony pozwanej powódki winny wykazać dokumentami, że miały możliwość wydatkowania dochodzonej dotacji zgodnie z jej przeznaczeniem a wysokość należnej im dotacji to nie tylko pochodna 75 % ustalonych w budżecie wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, ale także oceny czy dotacja została wydatkowana zgodnie z jej przeznaczeniem, z czego pozwana wywodzi ze jej ostateczna wysokość może być ustalona dopiero po wykazaniu przez powódki wysokości poniesionych w spornym okresie wydatków podlegających finansowaniu z dotacji. Strona pozwana powołała się przy tym na autorytet orzeczenia NSA z 28 lutego 2019 wydanego w sprawie I (...) oraz SA we W. – wyrok z 6. VI. 2018 wydany w sprawie I Aca 288 / 18. Z ostrożności procesowej Gmina wniosła o opinię biegłego, który miałby ocenić czy wydatki powódek były zgodne z celem dotacji i podniosła zarzut sprzeczności roszczenia pozwu z zasadami współżycia społecznego i społeczno – gospodarczym przeznaczeniem dotacji.

Strona powodowa w piśmie z sierpnia 2020 zwróciła uwagę na nieaktualność orzeczenia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, na które powołuje się Gmina z racji jego uchylecia przez Sąd Najwyższy (V CSK 502 /18).

Sąd ustalił co następuje :

W okresie od stycznia do grudnia 2016 Przedszkole (...) R. w T., wpisane do ewidencji szkół i placówek niepublicznych, było prowadzone przez E. S. i K. M. (bezsporne).

W styczniu 2016 do przedszkola niepublicznego (...) uczęszczało łącznie 1.308 pełnosprawnych uczniów (bezsporne).

Gmina za rok 2016 wypłaciła powódcom dotację w łącznej wysokości 612.444,84,- zł (bezsporne).

Wydatki bieżące na wszystkich pełnosprawnych uczniów w przedszkolach publicznych w 2016 wyniosły 20.480.159,- zł. Wartość opłat za czesne poniesionych w 2016 przez rodziców dzieci uczęszczających do przedszkoli Gminy wynosiła 1.434.218,- zł. Wydatki bieżące poniesione przez Gminę, które należy brać pod uwagę przy obliczaniu dotacji to różnica wymienionych wyżej kwot czyli 19.045.941,- zł. W 2016 do przedszkoli publicznych uczęszczało 2.415 pełnosprawnych dzieci. Zatem wydatki bieżące przypadające w 2016 na jednego pełnosprawnego ucznia przedszkola prowadzonego przez Gminę wyniosły 7.886,52 zł (dowód : informacja Gminy k. 10 i zarządzenie k. 11 - 13).

75 % z kwoty 7.886,52 zł to 5.914,89 zł czyli 492,91 zł miesięcznie, przedszkole R. otrzymało w 2016 dotację w wysokości 468,23 zł miesięcznie (bezsporne)

Sąd zważył co następuje :

Powyższy stan faktyczny w swej istocie pozostawał w pełni bezsporny. Strona pozwana wprost bądź w sposób dorozumiany potwierdziła co do zasady wszystkie okoliczności faktyczne przedstawione przez powódkę, kwestionując roszczenie w oparciu o przesłanki formalne i prawne. Dodatkowo strona powodowa przedłożyła do akt sprawy szereg układających się w logiczną całość dokumentów, domniemania z nimi związane nie zostały podważone przez stronę przeciwną a nadto nie zakwestionowano prawdziwości treści w nich zawartych.

Pozwana w trakcie postępowania zgłosiła szereg wniosków dowodowych, w tym wnioski o przeprowadzenie dowodów z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, zestawienia wydatków powódki za 2016. Dowody te zgłoszone zostały na okoliczność ustalenia wysokości oraz rodzaju wydatków poniesionych przez powódkę i podlegających finansowaniu z otrzymanej dotacji oraz ustalenia sposobu jej finansowania, tj. w jakim zakresie wydatki te zaspokojone zostały z przyznanej dotacji, w jakim zaś ze środków własnych powódki. W ocenie Sądu jednak powyższe okoliczności nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i z tego względu Sąd dowody te pominął. Zdaniem Sądu kwestia sposobu wydatkowania przyznanej dotacji nie podlega badaniu w postępowaniu cywilnym, zwłaszcza na etapie przed przyznaniem środków, a ewentualnej weryfikacji zadysponowania przyznanych środków zgodnie z celem przewidzianym w ustawie będą mogły dokonać organy administracyjne, jednakże już po ich wypłaceniu w odpowiedniej wysokości. Przedmiotem niniejszego postępowania było natomiast zweryfikowanie przesłanek do przyznania powódce dochodzonego świadczenia, a do tych niewątpliwie nie należy kwestia sposobu zadysponowania środków z przyznanej dotacji, co oczywiste bowiem następuje to dopiero po wypłacie stosownych środków.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do interpretacji ustawowego pojęcia „ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia” oraz wysokości kosztów wyżywienia jednego pełnosprawnego dziecka w przedszkolu publicznym.

Należy zaznaczyć, że obecnie w ustawie o systemie oświaty nie istnieje już art. 90, z którego swoje roszczenie wywodzą powódki, jednak sprawę należało rozpoznać według stanu prawnego obowiązującego w dniach, w których stronie powodowej przysługiwały dotacje, to jest według stanu na rok 2009, 2013 i 2014.

Zgodnie z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425 z późn. zm.) we brzmieniu właściwym dla roszczeń za rok 2016 dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, (...) pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi

właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. Na mocy ust. 4 cytowanego przepisu szczegółowe zasady ustalania wysokości i udzielania dotacji, o których mowa w ust. 1, określa właściwa gmina.

Zarządzeniem nr 341 z 9 listopada 2016 roku Prezydent Miasta T. na podstawie § 6 uchwały Nr 205/15 Rady Miasta T. z dnia 17 grudnia 2015 r., ustalił ostateczną wysokość dotacji przysługującej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku niepublicznym przedszkolom w kwocie 468,23 zł miesięcznie na każde dziecko.

Jak wynika z powyższego wysokość dotacji dla niepublicznych przedszkoli w 2016 roku zależała od ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia. Ustawa o systemie oświaty nie uzależniała ustalenia i wypłacenia dotacji od wykazania przez przedszkole ponoszenia konkretnych wydatków. Uprawnienie kontrolne organów jednostek samorządu terytorialnego dotyczy prawidłowości wykorzystania dotacji. Oczywistym jest, że „wykorzystana” dotacja to dotacja która została już uprawnionemu podmiotowi wypłacona oraz spożytkowana. Skoro zatem ustawa obowiązująca w 2016 roku, będąca podstawą przyznawania dotacji nie przewidywała możliwości warunkowania jej wypłacenia od przedstawienia przez uprawnionego konkretnych kosztów, należy uznać stanowisko pozwanej za błędne. Powódka spełniła bowiem wymieniony w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty (we właściwym dla niniejszej sprawy brzmieniu) warunek podania organowi Gminy planowanej liczby uczniów.

Należy zauważyć, że ustawa o systemie oświaty nie definiuje występującego w art. 90 ust. 2b pojęcia „wydatki bieżące”. Należy zatem posłużyć się przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2005 r. nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), która dokonuje podziału wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego na wydatki bieżące i majątkowe. Przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe nie będące wydatkami majątkowymi (art. 165a ust 6). Oznacza to, że wydatki bieżące, o których mowa w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, to wszystkie wydatki ustalone w budżecie gminy, ponoszone w przedszkolach publicznych prowadzonych przez daną gminę, za wyjątkiem wydatków majątkowych. Zatem podstawę naliczenia dotacji stanowi taka suma, która w budżecie gminy została zakwalifikowana jako kategoria wydatków na określony cel (na funkcjonowanie przedszkola publicznego), a nie jako kategoria dochodów przeznaczonych na ich pokrycie.

Kwota wydatków stanowiąca podstawę obliczenia dotacji o jakiej mowa w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty w brzmieniu właściwym dla roszczeń powódek za rok 2016, to ogólna kwota wydatków zaplanowanych w budżecie jako tych, które są ponoszone na utrzymanie jednego ucznia w przedszkolu publicznym. Kwota ta nie podlega pomniejszeniu o sumy stanowiące równowartość dochodów przeznaczonych na pokrycie danego wydatku. Wynika to z celu zawartego w tym przepisie, skoro została tam wyrażona zasada zrównania dofinansowania ze środków budżetowych analogicznych placówek oświatowych publicznych i niepublicznych. Cel ten nie zostałby osiągnięty, gdyby placówki niepubliczne były dotowane stosownie do planowanych, niższych od rzeczywistych wydatków placówek. Zatem, nieuwzględnienie w podstawie wyliczenia dotacji wskazanej grupy wydatków bieżących narusza unormowanie art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty. Podstawę obliczenia kwoty dotacji dla przedszkola niesamorządowego stanowią wszystkie wydatki bieżące ponoszone na funkcjonowanie przedszkola.

Natomiast w zakresie roszczeń powódek za 2016 r., interpretacja ustawowego pojęcia „ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia” winna być zgodna z ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2013r.poz. 827), która weszła w życie w dniu 1 września 2013 r.

Do tej daty obowiązywał przepis art. 90 ust. 2 b w brzmieniu wynikającym z ustawy z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.2007r. Nr 80 poz.542), zgodnie z którym dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługiwały na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę

samorządu terytorialnego - pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole podała organowi właściwemu do udzielania dotacji planowaną liczbę uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

Wskazana zmiana wprowadzająca od dnia 1 września 2013 r. wyraźne odliczenia od wydatków bieżących przewidziane na jednego ucznia w przedszkolach publicznych wskazuje więc, że do w/w zmiany koszty żywienia mieściły się w ramach wydatków bieżących stanowiących podstawę wyliczenia dotacji. Literalnie do momentu nowelizacji odliczenia określone w pozwie nie były przewidziane.

Okoliczność, że część wydatków związanych z funkcjonowaniem przedszkoli publicznych znajdowała pokrycie w przychodach pochodzących np. z opłat uiszczanych przez rodziców, nie może prowadzić do zmiany ogólnej kwoty przewidzianej w budżecie, wydatkowanej przez gminę na utrzymanie przedszkoli publicznych (por. także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 marca 2015r. sygn.. akt II GSK 2450/13 (...)) Dla prawidłowego określenia kwoty stanowiącej podstawę obliczenia dotacji, należy oddzielić wysokość wydatków od wysokości przychodów na ich pokrycie. Ustalenie wysokości planowanych w budżecie gminy środków przeznaczonych na utrzymanie przedszkoli publicznych musiało uwzględniać środki zaplanowane w całości budżetu jako planu wydatków określonych w całej uchwale budżetowej, co oznacza że planowane koszty żywienia dzieci w przedszkolach publicznych nie mogą być pomijane w ustalaniu podstawy do wyliczenia dotacji dla przedszkoli niepublicznych.

Zdaniem Sądu Rejonowego taka wykładnia jest słuszną skoro celem tych przepisów jest zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego a ustawa o systemie oświaty nie wyklucza nawet dalej idących dotacji. Okoliczność, że na podstawie art. 67 a ust. 2 ustawy o systemie oświaty korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej jest odpłatne nie może przesądzać interpretacji wskazanych przepisów albowiem w przedszkolach niepublicznych możliwe było także pobieranie opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego. Należy oddzielić podstawę wyliczenia dotacji od samej dotacji, która w tym przypadku nie mogła zostać przeznaczona na żywienie. Nie doszło też do sytuacji, w której dotacja dla przedszkola prowadzonego przez powódek przekraczałaby kwotę dotacji dla przedszkoli publicznych.

Nie jest też decydujący argument mający wypuklać nierówność podmiotów prowadzących przedszkola. Sposób wyliczenia dotacji wynikał z woli ustawodawcy. Przed 2011r. opłaty za żywienie pozostawały w dyspozycji przedszkoli, jako przychody zakładu budżetowego, w związku z powyższym nie zwiększały podstawy obliczania wysokości dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego. Z uzasadnienia projektu nowelizacji z 2013r. (druk sejmowy (...) z 2013r. -Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw) wynika, że projektowana w 2013r. zmiana art. 90 ust. 2b i 2d ustawy o systemie oświaty polegała na wyłączeniu z wydatków bieżących – dla potrzeb ustalenia wysokości dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne – wydatków w wysokości opłat wnoszonych przez rodziców za świadczenia udzielane przez publiczne przedszkola prowadzone przez gminę w czasie przekraczającym bezpłatny wymiar zajęć oraz opłat za korzystanie z żywienia – stanowiących dochody budżetu gminy – w tych przedszkolach. Oznacza to, że przed nowelizacją z 2013r. ustawodawca nie wyłączał tych wydatków z podstawy wyliczenia dotacji a jeszcze wcześniej tj. przed 2011r. nie musiał tego czynić bo nie wpływały one na poziom wydatków bieżących (tożsame stanowiska zaprezentowane zostało w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 31 maja 2016 r., I Aca 176/16 I I Aca 204/16 oraz z 14 czerwca 2016 r. I Aca 279/16 oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20 listopada 2015 r. VI Aca 146/14).

Prezydent Miasta T. na mocy zarządzeń ustalał ostateczną wysokość dotacji przysługującej placówkom niepublicznym. I tak zarządzeniem z dnia 24 lutego 2010 roku Prezydent Miasta T. ustalił ostateczną wysokość dotacji przysługującej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku niepublicznym przedszkolom w kwocie 325,83 zł miesięcznie na każde dziecko. Zarządzeniem z dnia 02 lipca 2014 roku Prezydent Miasta T., ustalił ostateczną wysokość dotacji przysługującej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku niepublicznym przedszkolom w kwocie 422,39 zł miesięcznie na każde dziecko. Zarządzeniem z dnia 18 marca 2015 r. Prezydent Miasta T., ustalił ostateczną wysokość

dotacji przysługującej od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. niepublicznym przedszkolom w kwocie 453.01 zł na każde dziecko a zarządzeniem nr 341 z 9 listopada 2016 ustalił tę kwotę na 468,23 zł.

Jak wynika z powyższego wysokość dotacji dla niepublicznych przedszkoli we wskazanych latach zależała od ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia. Ustawa o systemie oświaty nie uzależniała ustalenia i wypłacenia dotacji od wykazania przez przedszkole ponoszenia konkretnych wydatków. Uprawnienie kontrolne organów jednostek samorządu terytorialnego dotyczy prawidłowości wykorzystania dotacji. Oczywistym jest, że „wykorzystana” dotacja to dotacja, która została już uprawnionemu podmiotowi wypłacona oraz spożytkowana. Skoro zatem ustawa obowiązująca w latach, na które powołują się powódki, będąca podstawą przyznawania dotacji nie przewidywała możliwości warunkowania jej wypłacenia od przedstawienia przez uprawnionego konkretnych kosztów, należy uznać stanowisko pozwanej za błędne. Powódki spełniły bowiem wymieniony w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty (we właściwym dla niniejszej sprawy brzmieniu) warunek podania organowi Gminy planowanej liczby uczniów.

W ocenie Sądu dla wykazania zasadności swego roszczenia powódki nie musiały zatem przedstawiać rzeczywiście poniesionych w związku z działalnością przedszkola wydatków. Wykazanie przez powódki poniesionych wydatków nie było również konieczne do ustalenia wysokości dotacji, gdyż jest ona determinowana wyłącznie wysokością wydatków edukacyjnych gminy i liczbą uczniów w placówce.

Pełnomocnik powódek w toku niniejszego postępowania podkreślał, że powódki nie dochodzą odszkodowania zaś domagają się od Gminy M. T. wypłaty należności, które należą się im z tytułu dotacji, która nie została im udzielona i w konsekwencji wypłacona. W zakresie charakteru prawnego roszczenia powódek Sąd podziela stanowisko Samorządowego Kolegium Odwoławczego w T. wyrażone w uzasadnieniu prawomocnej decyzji z dnia 08 sierpnia 2019 r., SKO.92.8.2019 a mianowicie, że transfer należności z tytułu dotacji po upływie roku budżetowego nie jest „czystą” dotacją, jest to natomiast wypłata należności, które należą się z tytułu dotacji, która nie została udzielona/ przyznana i w konsekwencji wypłacona.

Niezasadny okazał się zarzut pozwanej o sprzeczności roszczenia powódek z art. 5 k.c. Nie ma w ocenie Sądu podstaw do uznania, że dochodzenie przez powódki przysługującej im z mocy ustawy dotacji narusza zasady współzycia społecznego. Z pewnością okoliczności takiej nie stanowił fakt, iż powódki nie będą w stanie wykorzystać otrzymanej dotacji zgodnie z jej ustawowym celem. Trudno na etapie wyrokowania w niniejszej sprawie antycypować czy powódki przyznaną dotację zadysponują zgodnie czy też niezgodnie z jej celem. Raz jeszcze podkreślić należy, że okoliczność ta nie jest przedmiotem badania w niniejszej sprawie. Dlatego nie mogła mieć zdaniem Sądu znaczenia z punktu widzenia wystąpienia przesłanek z art. 5 kc. W wypadku stwierdzenia po wypłacie dotacji, iż powódki świadczenie to wykorzystały niezgodnie z jego przeznaczeniem Gmina ma możliwość wdrożenia stosownych środków administracyjno-prawnych.

Natomiast, to zaniechanie pozwanej w uiszczeniu powódkom części dotacji, samo w sobie nosi znamiona naruszenia zasad współzycia społecznego a w szczególności zaufania obywatela do organów władzy.

Ustalając wysokość kwoty należnej z tytułu różnicy pomiędzy dotacją wypłaconą a należną za 2016 r. powódki powołały się na uzyskaną w drodze dostępu do informacji publicznej informację (k. 10) wskazującą na wysokość wszystkich wydatków bieżących na pełnosprawnych uczniów w przedszkolach miejskich (kwota 19.045.941,- zł) oraz liczbę uczniów pełnosprawnych w 2016 roku w tych placówkach (2.415 osób), co daje roczny koszt utrzymania jednego ucznia w roku na poziomie 7.886,52 zł. 75 % z tej kwoty to 5.914,89 zł i taką to kwotę przedszkole niepubliczne powódek winno otrzymać w całym 2016 roku tytułem dotacji na jednego pełnosprawnego ucznia. Miesięcznie daje to kwotę 492,91 zł. Biorąc pod uwagę liczbę uczniów (1.308 osób) uczęszczających w całym 2016 roku do prowadzonego przez powódki przedszkola, należna im dotacja za ten rok powinna wynieść 644.726,28 zł (1. (...)91). Pozwana wypłaciła jednak powódkom dotację w kwocie 612.444,84 zł. Różnica pomiędzy dotacją należną a wypłaconą w 2016 roku wyniosła zatem 32.281,44 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz powódek.

Wszystkie wyliczenia Sądu w niniejszym uzasadnieniu dotyczą uczniów pełnosprawnych.

O odsetkach orzeczono po myśli art. 481 k.c., zgodnie z żądaniem powódek.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. Powódki wygrała proces w całości w związku z tym zasądzono na ich rzecz kwotę 5.249 zł, na którą złożyły się: kwota 1.615 zł – opłata od pozwu, 34 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 3.600 zł- wynagrodzenie pełnomocnika.